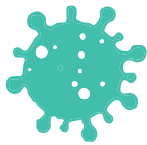

KOVITI-19 Tusi Taulima Tausiga o Fanau Aotelega

CORONAVIRUS
UTAH.GOV

Tusi Taiala mo le Tausiga o Fanau i le KOVITI-19

O lenei tusi e fuafua mo nofoaga e tausai ai tamaiti e aofia ai:

- Nofoaga Tutotonu
- Nofoaga tutotonu fa'aitula
- Porokalama i taimi tu'ua o a'oga
- A'oga fa'ata'ita'i totogi
- Aiga laisene
- Fa'agafua laisene (LE) o le Matagaluega Auaunaga Tagata Faigaluega (DWS), porokalama fa'atagaina
- Aiga, uo, ma tu'aoi (FFN) aiga pāsia e le DWS
- Nofoaga fa'atusipasi mo le nonofo
- Nisi nofoaga mo le tausiga o tamaiti. Nofoaga fa'agafua mai le laiseneina mo tausiga tamaiti

O le ā le umi e tatau ai ona nonofo tamaiti ma tagata faigaluega i aiga pe afai ua fa'amaonia a latou su'ega o le KOVITI-19?

Nofo i le aiga pe a iai ni ou [āuga](#) o le KOVITI-19 pe fa'amaonia le su'ega, tusa po ua uma ona fai ou tuiqipui pe na maua fo'i oe muamua i le KOVITI. Nofo i le fale vagana ua e alu i se tausiga faafomai. E lē tatau ona e sau i le fale e tausai ai tamaiti, le galuega, faimalaga, po'o lou alu i nisi gaoioiga po'o ni fa'apotopotoga.

Afai e iai ni ou āuga, noto i le aiga se'ia:

- Atoa le 24 itula e te le o toe fiva e aunoa ma le fa'aaogāina o se vaila'au e fa'aitiitia ai lou fiva,
- Ua aga'i i le lelei ou āuga mo le 24 itula,
- E lē itiiti i le **5 aso talu mai le aso na fai ai lau su'ega**. O le aso na fa'amaonia ai lau su'ega e ta'u o le aso 0. Nofo i le aiga se'ia atoa le 5 aso atoatoa ina ua uma ona fa'amaonia lau su'ega (aso 1-5). E tatau ona e nofo i le aiga e lē itiiti i le 5 aso.

E ono mana'omia lou nofo i le aiga e umi atu nai le 5 aso pe afai e le'i aga'i ina lelei ou āuga. O nisi āuga, pei o le leai o se tofo pe sosogi, e mafai ona iai pea mo ni vaiaso po'o masina tusa pe le o toe ono pesia nisi mai ia te oe ma le o toe mana'omia lou nofo i le aiga. A'oa'o atili [i'inei](#).

Fa'aaoga se [ufi fofoga fetau-lelei](#) i talane o nisi ma nofoaga faitele mo se isi 5 aso pe a mavae le fa'ai'uga o lou fa'anofosea i le aiga.

Afai e le'i iai lava ni ou āuga, nofo i le aiga se'ia:

- E lē itiiti i le **5 aso talu mai le aso na fai ai lau su'ega**. O le aso na fa'amaonia ai lau su'ega e ta'u o le aso 0. Nofo i le aiga se'ia atoa le 5 aso atoatoa ina ua uma ona fa'amaonia lau su'ega (aso 1-5). E tataua ona e nofo i le aiga e lē itiiti i le 5 aso.

Afai e te ma'i pe aliali ni ou āuga, o le a toe amata le faitauga o lou fa'anofoesea i le aiga mo aso e 5. A'oa'o atili [i'inei](#).

Fa'aaogā se [ufi fofoga fetau-lelei](#) i talane o nisi ma nofoaga faitele mo se isi 5 aso pe a mavae le fa'ai'uga o lou fa'anofoesea i le aiga.

Ua faama'ia oe ma e mafai ona e faapipisi atu le vairusi i isi e amata atu i le 2 aso a le'i amata ona iai o latou āuga seia o'o ina uma le taimi sa fa'anofoesea ai oe mo le va'avaaia. Afai e le'i iai lava ni ou āuga, e amata ona e faama'ia i le 2 o aso a'o lumanai le aso na fai ai lau siaki mo le KOVITI-19. S'oo se tasi e feso'otai vavalalata mai ia te oe lea ua fa'amaonia i lau siaki ua e a'afia i lea taimi ua latalata foi ia o ia i le siama.

O le ā le umi e mana'omia ai le nonofo o tamaiti ma tagata faigaluega i le aiga pe afai ua a'afia i le KOVITI-19?

E mana'omia e tagata uma ona fa'aaogā se [ufi fofoga fetau-lelei](#) i talane o isi tagata mo le 10 aso pe afai ua a'afia i se tasi e maua i le KOVITI-19.

O nisi fo'i tagata e ono mana'omia le fa'anofoesea i le aiga mo aso e 5. E lē mana'omia lou fa'anofoesea i le aiga pe afai ua fa'amaonia lau su'ega mo le KOVITI-19 i le 90 aso talusai (pe a ma le 3 masina). E lē mana'omia fo'i lou fa'anofoesea i le aiga pe afai o lo'o [lelei ou tuiipuiua o le KOVITI-19](#). O lona uiga ua iai ou:

- Se fuataga o le tuiipolili o so'o se tuiipui o le KOVITI-19, po'o
- Se tui lona lua o le tui puipui KOVITI-19 o le Pfizer po'o Le Moderna i le 5 masina taluai, po'o
- Le tui puipui KOVITI-19 o le Johnson & Johnson i le 2 masina taluai.
- O tamaiti e i lalo ifo o le 18 e manatu o lo'o lelei latou tui pe afai na fai ni fuataga e 2 o le tui puipui KOVITI-19 o le Pfizer. E le o aofia nei le tui polili mo tamaiti i le fa'aupuga o le [lelei](#) o tuitui puipui mo le taimi nei.

E mana'omia lou fa'anofoesea i le aiga mo le 5 aso pe a:

- E le'i faia ou tuiipui. O lona uiga e le'i faia lava se fuataga o se tuiipui o le KOVITI-19.
- E lē o lelei ou tuiipuiua o le KOVITI-19.
- Ua silia i le 90 aso talu ona fa'amaonia lau su'ega mo le KOVITI-19 ma e lē o lelei ou tuiipuiua.

A lē mafai ona e fa'aaogāina se ufi fofoga pe a uma lou a'afia po'o le uma o le 5-aso o lou fa'anofoesea i le aiga, ua fautua mai le CDC e te nofo i le aiga mo aso le 10 ae lē o le 5.

Matou te fautua atu fo'i ia fai sau su'ega i le 5 aso talu le taimi mulimuli na lua felāta'i vāvālalata ai ma le tagata e maua i le KOVITI-19 ina ia mautinoa e te le o fa'apipisi atu le vairuse i nisi. Afai e fa'amaonia lau su'ega pe alia'e ni ou āuga, ia vavaeese loa lava i le aiga. Afai e le'i atoa le 90 aso (pe a ma le 3 masina) talu le taimi muamua na fa'amaonia ai lau su'ega mo le KOVITI-19 ma e le o toe iai ni ou āuga fou, e lē mana'omia ona toe fai sau su'ega i totonu o le 90-aso lea.

Māta'i ni āuga o le KOVITI-19 ma ia fai sau su'ega pe a e ma'i. E tāua le siaki pea mo ni āuga ma fa'autagia lapata'iga fa'aopoopo mo le saogalemu o lo'o maua i le itulau 5.

Afai o nonofo fa'atasi se tamaitiiti po'o se tagata faigaluega ma se isi ua fa'amaonia mai siaki ua a'afia i le KOVITI-19, o le ā le umi e tatau ai ona fa'anofoesea mo le va'avaaia?

O tagata e nonofo ma se isi e maua i le KOVITI-19 e ta'ua o feso'ota'iga 'auaiga. E telē lava le lamatia i le a'afia i le vairusi o tagata e feso'otai i totonu o le auaiga.

E mana'omia lou fa'anofoesea i le aiga e lē itiiti i le 5 aso pe afai lua te nonofo ma se tagata e maua i le KOVITI-19 a'o oe e le'i faia ou tuiipui, po'o le [lelei](#) o ou tuiipui o le KOVITI-19, po ua sili atu i le 90 aso talu ona maua oe i le KOVITI-19. E ono faigata ona e nofo ese mai tagata o maua i le KOVITI-19 ma nonofo i lou aiga. O lona uiga atonu e tatau ona mana'omia lou fa'anofoesea i le aiga e silia i le 5 aso pe afai e lē mafai ona e nofo mamao ese mai le tagata o loo maua i le KOVITI-19. O taimi uma e te fesoota'i vālalata ai ma le tagata ua fa'amaonia lana su'ega a'o vavaeese, e toe amata atoa lou fa'anofoesea.

Fa'asaogalemu oe ma isi i le fale e ala i le fa'aaogā o se ufi fofoga i talane o le tagata o lo'o maua i le KOVITI-19.

[Fai loa sau su'ega](#) pe a e ma'i po'o le iai ni ou āuga.

E tatau ona fa'anofoesea tamaiti po'o tagata faigaluega i le aiga pe afai ua uma ona maua i le KOVITI-19?

Afai e le'i atoa se **90 aso (tusa e 3 masina)** talu ona fa'amaonia mai lau su'ega mole KOVITI-19, e te lē tau fa'anofoesea fua i le aiga. E fautuaina oe e le CDC ma le Matagaluega o Soifua Maloloina a Utah e 'aia faia sau su'ega pe afai e **le'i atoa le 90 aso** (tusa e 3 masina) talu ona uma lau su'ega muamua lea na fa'amaonia o le KOVITI-19, pe afai e le o toe iai nisi āuga fou po ua fa'atetele āuga o lo'o iai nei. Vala'au se foma'i e va'ai po ua toe pesia oe pe afai ua iai ni āuga fou po ua fa'atetele fo'i āuga o lo'o iai i le 90-aso lenei. Matou te iloa e iai le avanoa itiiti lava e mafai ai ona toe inifeti oe i le KOVITI-19. O nisi tagata e fa'aaauu pea le fa'amaonia o a latou su'ega e ui ina le mafai ona latou toe fa'apipisi atu le vairuse i nisi. Ae peita'i, afai ua **silia i le 90 aso** talu ona fa'amaonia lau su'ega ma e le o [lelei](#) ou [tuiipui](#) o le [KOVITI-19](#), e mana'omia lou fa'anofoesea i le aiga ma fai sau su'ega e 5 aso mai le aso na e a'afia ai.

E tatau ona e mulimuli i ta'iala nei mo le 10 aso mai le aso mulimuli na e a'afia ai:

- Siaki pe iai ni auga o le KOVITI-19 i aso ta'itasi.
- Fa'aaogā se ufi fofoga fetau-lelei pe a e latalata i ni tagata tou te lē nonofo fa'atasi.
- Afai ua e ma'i pe ua ia te oe āuga o le KOVITI-19, ia vavaeese mai isi ma vala'au se foma'i po'o se isi e tausisoifua e va'ai pe tatau ona toe fai sau su'ega o le KOVITI-19.

la usita'ia lapata'iga nei mo le saogalemu pe a ua e a'afia i le KOVITI-19.

- Fa'atapula'a le aofa'i o tagata asiasi atu i lou fale a'o e fa'anofoesea.
- Fa'aaoga se ufi fofoga i talane o isi tagata. E tãua le fa'aaoga o se ufi fofoga i nofoaga faitele ma tafatafa o isi se'ia atoa le 10 aso talu ona e a'afia i le KOVITI-19. Aloese mai le alu i nofoaga e faigata ai ona fa'aaoga se ufi fofoga i totonu o le 10 aso lea, pei o se fale fa'amalositino po'o se fale'aiga.
- la siaki mo [ãuga](#) o le KOVITI-19 i aso ta'itasi mo le 10 aso talu mai le aso na e a'afia ai, e aofia ai le siaki o lou fiva pe a mafai. O se tusi itiiti e aoga e ta'ua, "[O mea e fai pe afai o e fa'anofoesea po'o vavaeese](#)" e mafai ona fesoasoani atu ia te oe e iloa ai ona siaki ou ãuga ma po'o le ã le mea e fai. la vave loa ona fai sau su'ega pe afai ua e iai ni ou ãuga o le KOVITI-19 a'o fa'anofoesea.
- la fai sau su'ega ia lã itiiti i le 5 aso ina ua te'a le taimi na lua felãta'i vãvãlalata ma le tagata ua maua i le KOVITI-19. Afai e lã fa'amaonia lau su'ega, e mafai ona e tu'ua lou aiga a ia fa'aaoga sau ufi fofoga i tafatafa o nisi. Afai ua fa'amaonia lau su'ega, [ia vavaeese i le aiga](#).
- Aloese mai tagata e mauagofie i fa'ama'i ma e maualuga le lamatia i le ma'i tigaina mai le KOVITI-19. E lã tataua ona e asiasi i se fale tausii ai tagata mo se taimi umi, fale tausii ai tagata matutua, po'o nisi nofoaga e maualuga le lamatia vaganã e lã itiiti ifo i le 10 aso talu ona e a'afia i le KOVITI-19.
- Aua e te faimalaga se'ia mae'a lou fa'anofoesea. la fai sau su'ega e lã itiiti ifo i le 5 aso ina ua uma ona e a'afia ma mautinoa o le i'uga o lau su'ega e lã fa'amaonia ae te le'i malaga. 'Aua e te malaga pe afai e iai ni ou ãuga o le KOVITI-19. Fa'aaoga se ufi fofoga i talane o isi tagata pe a e faimalaga.

